
Vergaderjaar 2005–2006

30 550 A

Jaarverslag en slotwet Infrastructuurfonds 2005

Nr. 2

**RAPPORT BIJ HET JAARVERSLAG 2005 VAN HET
INFRASTRUCTUURFONDS (A)**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 17 mei 2006

Hierbij bieden wij u aan het op 8 mei 2006 door ons vastgestelde «Rapport bij het Jaarverslag 2005 van het Infrastructuurfonds (A)».

Algemene Rekenkamer

drs. Saskia J. Stuiveling,
president

Jhr. mr. W.M. de Brauw,
secretaris

Inhoud

Samenvatting		5
1	Inleiding	6
1.1	Rapport bij het jaarverslag	6
1.2	Het Infrastructuurfonds (A)	6
1.3	Leeswijzer	6
2	Jaarverslag	7
2.1	Financiële informatie en saldibalans	7
2.1.1	Oordeel financiële informatie	7
2.1.2	Oordeel saldibalans en toelichting	9
Bijlage 1	Overzicht begrote en verantwoorde bedragen 2005	10
Bijlage 2	Overzicht fouten en onzekerheden	11

SAMENVATTING

De Algemene Rekenkamer heeft onderzocht of het Jaarverslag 2005 van het Infrastructuurfonds (A) voldoet aan de eisen die de Comptabiliteitswet 2001 (CW 2001) stelt. In dit rapport zijn de oordelen en de belangrijkste resultaten van het onderzoek opgenomen. De volgende passages vatten deze resultaten kort samen.

Voor het onderzoek naar de bedrijfsvoering en het oordeel over het financieel beheer en materieelbeheer verwijzen wij naar het *Rapport bij het Jaarverslag 2005* van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat (XII).

De uitgaven van het Infrastructuurfonds (A) bedroegen in 2005 € 6 075,9 miljoen. De verplichtingen bedroegen € 6 934,4 miljoen en de ontvangsten € 6 306,5 miljoen.

Het onderzoek naar de financiële informatie in het Jaarverslag 2005 van het Infrastructuurfonds heeft het volgende resultaat opgeleverd. De financiële informatie in het jaarverslag voldoet aan de eisen die de CW 2001 stelt, met uitzondering van de financiële informatie in drie begrotingsartikelen en één balanspost.

De minister van Verkeer en Waterstaat heeft op 2 mei 2006 gereageerd op de rapporten bij de jaarverslagen van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat (hoofdstuk XII) en het Infrastructuurfonds (A). Zij gaat in haar brief verder niet in op specifieke bevindingen over het Infrastructuurfonds. De integrale reactie van de minister is te vinden op de website van de Algemene Rekenkamer (www.rekenkamer.nl).

1 INLEIDING

1.1 Rapport bij het jaarverslag

De Algemene Rekenkamer heeft onderzocht of het Jaarverslag 2005 van het Infrastructuurfonds (A) voldoet aan de eisen die de CW 2001 stelt. Voor het onderzoek naar de bedrijfsvoering, het oordeel over het financieel beheer en materieelbeheer en de Audit-Actielijst 2006 verwijzen wij naar het *Rapport bij het Jaarverslag 2005* van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat (XII).

1.2 Het Infrastructuurfonds (A)

Het Infrastructuurfonds (A) is een apart begrotingsfonds conform artikel 9 van de CW 2001. Het Ministerie van Verkeer en Waterstaat draagt de verantwoordelijkheid voor het Infrastructuurfonds.

De beleidsdoelstellingen van het ministerie zijn in de begroting van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat geformuleerd. Het deel van de uitvoering van dit beleid dat betrekking heeft op infrastructuur, wordt gerealiseerd binnen het Infrastructuurfonds.

Het fonds draagt het karakter van een productbegroting. Per sector (rijkswegen, railwegen, lokale en regionale infrastructuur, waterkeren, waterbeheeren en vaarwegen, en megaprojecten) zijn de producten zichtbaar gemaakt.

De uitgaven van het Infrastructuurfonds bedroegen in 2005 € 6 075,9 miljoen. De verplichtingen bedroegen € 6 934,4 miljoen en de ontvangsten € 6 306,5 miljoen.

Grote uitgaven zijn de aanleg en het onderhoud van rijkswegen (€ 1 605,8 miljoen) en railwegen (€ 1 820,1 miljoen) en de realisatie van twee megaprojecten: de hogesnelheidslijn (€ 522,0 miljoen) en de Betuweroute (€ 342,5 miljoen).

1.3 Leeswijzer

Dit *Rapport bij het Jaarverslag 2005* van het Infrastructuurfonds (A) omvat, behalve een samenvatting en een inleiding, een hoofdstuk Jaarverslag (hoofdstuk 2). Hoofdstuk 2 beschrijft het oordeel van de Algemene Rekenkamer over het jaarverslag en de saldbalans van het Infrastructuurfonds (A).

Voor bevindingen over de bedrijfsvoering van het Infrastructuurfonds en het oordeel van de Algemene Rekenkamer over het financieel beheer en materieelbeheer verwijzen wij naar het *Rapport bij het Jaarverslag 2005* van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat (XII). Daarin zijn ook de reactie van de minister van Verkeer en Waterstaat en het nawoord van de Algemene Rekenkamer opgenomen.

De minister gaat overigens in haar brief verder niet in op specifieke bevindingen over het Infrastructuurfonds.

Dit rapport telt verder twee bijlagen. In bijlage 1 en 2 staan overzichten die de resultaten van het rechtmatigheidsonderzoek schematisch weergeven. In bijlage 1 staan de begrote en verantwoorde bedragen op een rij en in bijlage 2 staan alle fouten en onzekerheden.

2 JAARVERSLAG

De Algemene Rekenkamer heeft het Jaarverslag 2005 van het Infrastructuurfonds (A) beoordeeld. Wij hebben onderzocht of het Ministerie van Verkeer en Waterstaat het geld volgens de regels heeft uitgegeven en in het jaarverslag daarover goed verantwoording aflegt. Waar dit niet het geval is, spreken wij respectievelijk van een onrechtmatigheid of van een ondeugdelijke weergave.

De Algemene Rekenkamer geeft voor het Infrastructuurfonds (A) geen afzonderlijk oordeel over de informatie over de bedrijfsvoering. Het Ministerie van Verkeer en Waterstaat rapporteert namelijk al in zijn departementale jaarverslag over de bedrijfsvoering van het Infrastructuurfonds. Voor de resultaten van ons onderzoek naar de bedrijfsvoering verwijzen wij dan ook naar ons *Rapport bij het Jaarverslag 2005* van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat (XII).

In dit hoofdstuk staat het oordeel van de Algemene Rekenkamer over het jaarverslag als geheel. Dit oordeel is opgebouwd uit deeloordelen over de financiële informatie en saldibalans.

Deze deeloordelen komen aan de orde in de volgende paragraaf.

Oordeel jaarverslag

Het jaarverslag over 2005 van het Infrastructuurfonds (A) voldoet aan de eisen die de CW 2001 stelt, met uitzondering van de financiële informatie in drie begrotingsartikelen en één balanspost. Deze fouten en onzekerheden worden in paragraaf 2.1 toegelicht.

2.1 Financiële informatie en saldibalans

Met «financiële informatie» wordt bedoeld alle verplichtingen, uitgaven en ontvangsten in de verantwoordingsstaat van het Infrastructuurfonds (A) en de toelichting daarbij.

De «saldibalans» is een overzicht van de posten die aan het eind van het jaar nog openstaan en die naar het volgende jaar moeten worden meegenomen.

De CW 2001 stelt de volgende eisen aan de financiële informatie en de saldibalans:

- rechtmatig tot stand gekomen;
- op deugdelijke wijze weergegeven;
- overeenkomstig de verslaggevingseisen opgesteld.

2.1.1 Oordeel financiële informatie

De financiële informatie in het jaarverslag over 2005 van het Infrastructuurfonds (A) voldoet aan de eisen die de CW 2001 stelt, met uitzondering van een bedrag van € 96 miljoen aan fouten en onzekerheden in de verplichtingen en een bedrag van € 140 miljoen aan fouten en onzekerheden in de uitgaven.

De fouten en onzekerheden in de verplichtingen en de uitgaven hebben betrekking op de volgende artikelen:

Verplichtingen

- Artikel 01 Droge Infrastructuur: voor € 65 miljoen aan fouten en onzekerheden. De fouten in dit artikel bestaan in hoofdlijnen uit:
 - een aantal diensten en werken die ten onrechte niet Europees zijn

- aanbesteed (zie ook § 3.3.2 van ons *Rapport bij het Jaarverslag 2005* van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat (XII));
- een abusievelijk ten onrechte verwijderde bestelling.
De tweede bevinding betreft het verplichtingenbeheer. Voor nadere opmerkingen hierover verwijzen we naar § 3.1.2 van ons *Rapport bij het Jaarverslag 2005* van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat (XII).
- Artikel 02 Natte Infrastructuur: voor € 22 miljoen aan fouten en onzekerheden.
De problemen op dit artikel leiden overwegend tot onzekerheden. Deze zijn ontstaan doordat verscheidene contractdossiers niet volledig waren, waarbij ook essentiële documenten ontbreken.
 - Artikel 03 Megaprojecten: voor € 9 miljoen aan fouten en onzekerheden.
De fout wordt veroorzaakt door één projectonderdeel dat ten onrechte niet Europees is aanbesteed.

Uitgaven

- Artikel 01 Droge infrastructuur: voor € 98 miljoen aan fouten en onzekerheden.
Het overgrote deel van deze overschrijding (€ 76 miljoen) bestaat uit onzekerheden. Deze zijn het gevolg van zowel onvoldoende beheersing bij de traditionele UAV-contracten als bij nieuwe contractvormen. Zie voor een nadere toelichting over de nieuwe contractvormen ook § 3.1.2 van ons *Rapport bij het Jaarverslag 2005* van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat (XII).
- Artikel 02 Natte infrastructuur: voor € 42 miljoen aan fouten en onzekerheden.
Het overgrote deel van deze overschrijding (€ 33 miljoen) bestaat uit onzekerheden. Deze zijn het gevolg van zowel onvoldoende beheersing bij de traditionele UAV-contracten als bij nieuwe contractvormen. Zie voor een nadere toelichting over de nieuwe contractvormen ook § 3.3.1 van ons *Rapport bij het Jaarverslag 2005* van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat (XII).

Verantwoordingsstaat Infrastructuurfonds (A) en toelichting

Onderstaand overzicht laat de totaalbedragen zien waaruit de verantwoordingsstaat 2005 is opgebouwd en de fouten, onzekerheden en onvolledigheden die de Algemene Rekenkamer heeft geconstateerd.

Overzicht 1

Bedragen van de verantwoordingsstaat 2005, Infrastructuurfonds (A) (x € miljoen)

	Verplichtingen	Uitgaven	Ontvangsten
Totaalbedragen verantwoordingsstaat	6 934,4	6 075,9	6 306,5
Belangrijke fouten en onzekerheden ¹	95,1	140,1	0,0
Overige fouten en onzekerheden ²	0,6	3,8	2,5
Totaalbedrag fouten en onzekerheden	95,7	143,9	2,5

¹ Dit is het totaal van fouten (onjuistheden en onvolledigheden) die de tolerantiegrenzen op een of meer artikelen overschrijden.

² Dit is het totaal van fouten en onzekerheden die de tolerantiegrenzen op artikelniveau niet overschrijden.

In bijlage 2 worden de belangrijke fouten en onzekerheden nader toegelicht. Het totaalbedrag aan fouten en onzekerheden voor de verplichtingen, de uitgaven en de ontvangsten valt binnen de tolerantiegrenzen voor de verantwoordingsstaat als geheel. De tolerantiegrens voor fouten en onzekerheden bedraagt 1% respectievelijk 3% van de totale verantwoordingsstaat.

Het bedrag aan verplichtingen en uitgaven bevat in totaal € 151 miljoen respectievelijk € 76 miljoen aan overschrijdingen (zie bijlage 1). Als de Staten-Generaal niet akkoord gaat met de desbetreffende Slotwetmutaties, moet de Algemene Rekenkamer het positieve oordeel over de financiële informatie in het jaarverslag mogelijk herzien.

2.1.2 Oordeel saldibalans en toelichting

- De saldibalans 2005 van het Infrastructuurfonds (A) en de toelichting daarop voldoen aan de eisen die de CW 2001 stelt, met uitzondering van een bedrag van € 29 miljoen aan fouten in de voorschotten. Het betreft fouten bij het registeren van voorschotten. De problemen zijn enerzijds ontstaan doordat uitgaven niet goed gelabeld (gecodeerd) zijn, met als gevolg dat voorschotten ten onrechte niet of niet tijdig zijn opgeboekt. Anderzijds zijn voorschotten te hoog opgenomen en ten onrechte niet afgeboekt bij de definitieve afwikkeling van een project.

Onderstaand overzicht laat de totaalbedragen zien waaruit de saldibalans 2005 is opgebouwd en de fouten, onzekerheden en onvolledigheden die de Algemene Rekenkamer heeft geconstateerd.

Overzicht 2 **Saldibalans per 31 december 2005, Infrastructuurfonds (A) (x € miljoen)**

Totaalsaldo (debet + credit)	55 656
Beoordeeld totaal saldibalans debet + credit ¹	21 752
<hr/>	
Totaal van fouten en onzekerheden die de tolerantiegrenzen voor een of meer saldiposten overschrijden (zie bijlage 1)	29
Overige fouten en onzekerheden	126
Totaalbedrag fouten en onzekerheden	155

¹ Uitgaven en ontvangsten ten laste van de begroting en tegenrekeningen tellen niet mee voor het beoordeelde totaal. Het bedrag dat onvolledig is, is niet nauwkeurig te schatten en is daarom niet meegenomen in het totaalbedrag van fouten en onzekerheden.

In bijlage 2 worden de belangrijke fouten en onzekerheden nader toegelicht. Het totaalbedrag aan fouten en onzekerheden in de posten van de saldibalans valt binnen de tolerantiegrenzen voor de saldibalans als geheel. De tolerantiegrens voor fouten en onzekerheden bedraagt 1% respectievelijk 3% van het beoordeelde totaal van de saldibalans in zijn geheel. Voor de rekening-courant Rijkshoofdboekhouding en de liquide middelen geldt een tolerantiegrens van 0%.

Het totaal aan openstaande voorschotten dat is afgerekend, bedraagt € 3 753 miljoen. We stellen vast dat deze afrekeningen aan de eisen voldoen.

BIJLAGE 1
OVERZICHT 2005 BEGROTE EN VERANTWOORDE BEDRAGEN INFRASTRUCTUURFONDS (A)

(in miljoenen euros)

	Verplichtingen				Uitgaven			
	Begroting 2005 (stand bij 2e supp.)		Verantwoording 2005		Begroting 2005 (stand bij 2e supp.)		Verantwoording 2005	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
	<i>Beleidsartikelen</i>							
1	5 177	2,7%	5 316	2,7%	3 861	-1,9%	3 787	-1,9%
2	1 205	-4,6%	1 149	-4,6%	1 316	-8,2%	1 208	-8,2%
3	449	-26,3%	331	-26,3%	949	-7,6%	877	-7,6%
4	125	10,4%	138	10,4%	127	59,8%	203	59,8%
5	0	0	0	0	0	0	0	0
	Bijdragen ten laste van andere begrotingen van het Rijk							
Totaal	6 956	-0,3%	6 934	-0,3%	6 253	-2,8%	6 075 ¹	-2,8%
Totaal overschrijdingen		152		152		76		76

¹ Door afrondingen wijkt het bedrag enigszins af van het bedrag in het jaarverslag.

BIJLAGE 2

OVERZICHT FOUTEN EN ONZEKERHEDEN 2005 INFRASTRUCTUURFONDS (A)

A: Verplichtingen

Art. Omschrijving	Totaal verantwoord bedrag (mln €)	Fout (mln €)	Onzekerheid (mln €)	Totaal F+O (mln €)	Totaal F+O ¹ (%)	Tolerantiegrenschreden?	Onzekerheid over volledigheid (mln €)	Toelichting
	(a)	(b)	(c)	(b+c)	(b+c)/a*100	(ja/nee)		
Beleidsartikelen								
1 Droge Infrastructuur	5 316	40	24	64	1,2%	Ja		Ten onrechte geen Europese aanbesteding. Een ten onrechte verwijderde bestelling. Onvoldoende beheer rondom verplichtingen.
2 Natte Infrastructuur	1 149	6	16	22	1,9%	Ja		Meerdere contractdossiers niet volledig en essentiële documenten ontbreken.
3 Megaprojecten	331	8	1	9	2,7%	Ja		Eén projectonderdeel is ten onrechte niet Europees aanbesteed.
4 Algemene Uitgaven	138		1	1	0,4%	Nee		
5 Bijdragen ten laste van andere begrotingen van het Rijk	0	0	0	0	0,0%	Nee		
Totaal	6 934	54	42	96				

B: Uitgaven

Art. Omschrijving	Totaal verantwoord bedrag (mln €)	Fout (mln €)	Onzekerheid (mln €)	Totaal F+O (mln €)	Totaal F+O ¹ (%)	Tolerantiegrenschreden?	Onzekerheid over volledigheid (mln €)	Toelichting
	(a)	(b)	(c)	(b+c)	(b+c)/a*100	(ja/nee)		
Beleidsartikelen								
1 Droge Infrastructuur	3 787	22	76	98	2,6%	Ja		Onvoldoende beheersing bij de traditionele UAV-contracten. Onduidelijkheid bij nieuwe contractvormen over de resultaten/prestaties.
2 Natte Infrastructuur	1 208	9	33	42	3,5%	Ja		Onvoldoende beheersing bij de traditionele UAV-contracten. Onduidelijkheid bij nieuwe contractvormen over de resultaten/prestaties.

Art. Omschrijving	Totaal verantwoord bedrag (mln €)	Fout (mln €)	Onzekerheid (mln €)	Totaal F+O (mln €)	Totaal F+O ¹ (%)	Tolerantiegrenzen overschreden?	Onzekerheid over volledigheid (mln €)	Toelichting
	(a)	(b)	(c)	(b+c)	(b+c)/a*100	(ja/nee)		
3 Megaprojecten	877	0	3	3	0,4%	Nee		
4 Algemene Uitgaven	203		1	1	0,3%	Nee		
5 Bijdragen ten laste van andere begrotingen van het Rijk						Nee		
Totaal	6 075²	31	113	144				

C: Ontvangsten

Art. Omschrijving	Totaal verantwoord bedrag (mln €)	Fout (mln €)	Onzekerheid (mln €)	Totaal F+O (mln €)	Totaal F+O ¹ (%)	Tolerantiegrenzen overschreden?	Onzekerheid over volledigheid (mln €)	Toelichting
	(a)	(b)	(c)	(b+c)	(b+c)/a*100	(ja/nee)		
<i>Beleidsartikelen</i>								
1 Droge Infrastructuur	91	0	2	2	2,0%	Nee		
2 Natte Infrastructuur	87	0	1	1	0,8%	Nee		
3 Megaprojecten	49					Nee		
4 Algemene Uitgaven	250					Nee		
5 Bijdragen ten laste van andere begrotingen van het Rijk	5 829					Nee		
Totaal	6 306	0	3	3	0,05%			

¹ Door afrondingen sluiten de percentages niet exact aan op de kolommen met geldbedragen.

² Door afrondingen wijkt het bedrag enigszins af van het bedrag in het jaarverslag.

D: Saldibalans

Debet/ Credit	Omschrijving Balanspost	Saldo balanspost (mln €)	Fout (mln €)	Onzekerheid (mln €)	Totaal F+O (%)	Totaal F+O overschre- den?	Tolerantie- grens	Onzekerheid over volledigheid (mln €)	Toelichting
		(a)	(b)	(c)	(b+c)	(b+c)/a*100	(ja/nee)		
DEBIT									
D	Extracomptabele vorderingen	26	1		1	5,3%	Nee		
D	Voorschotten	1 918	23	7	30	1,53%	Ja		Betreft fouten bij het registeren van voorschotten: het ten onrechte niet of niet tijdig opboeken van voorschotten als gevolg van het niet goed labelen van uitgaven, het opnemen van te hoge voorschotten en het ten onrechte niet afboeken van voorschotten bij definitieve afwikkeling van een project.
D	Leningen u/g	741					Nee		
D	Sluitrekening met VenW (XII)	231					Nee		
CREDIT									
C	Garantieverplichtingen	1 354					Nee		
C	Openstaande verplichtingen	16 741	52	72	124	0,74%	Nee		
C	Leningen o/g	742					Nee		
	Beoordeeld totaal	21 753	76	79	155	0,7%			